

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

ЕТИКА

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE
šk. god. 2023./2024.

Испитна књижица 1

ETI.53.SR.R.K1.16

56464

Начин означавања одговора на листу за одговоре:

Начин исправљања грешака на листу за одговоре:

Начин исправљања грешака у испитној књижици:

ОВДЕ ПРИТИСНУТИ И ОТРГНУТИ!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE

ЕТИКА

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Идентификациона налепница
ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ!

Е
Т
И
1

Лист за одговоре

D-S053

1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

3. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

4. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

5. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

6. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

7. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

8. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

9. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

10. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

11. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

12. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

13. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

14. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

15. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

16. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

17. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐

Шифра оцењивача: _____

ETI.53.SR.R.L1.02

56465

НЕ ФОТОКОПИРАТИ
ОБРАЗАЦ СЕ ЧИТА ОПТИЧКИ

НЕ ПИСАТИ ПРЕКО
ПОЉА ЗА ОДГОВОРЕ

Означавати овако: **X**

ЕТИ1

18. Попуњава ☐ 0 ☐ 1 ☐ NO ☐19. Попуњава ☐ 0 ☐ 1 ☐ NO ☐20. Попуњава ☐ 0 ☐ 1 ☐ NO ☐21. Попуњава ☐ 0 ☐ 1 ☐ NO ☐22. Попуњава ☐ 0 ☐ 1 ☐ NO ☐23. Попуњава ☐ 0 ☐ 1 ☐ NO ☐24. Попуњава ☐ 0 ☐ 1 ☐ NO ☐25. Попуњава ☐ 0 ☐ 1 ☐ NO ☐

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри водитељ испитне просторије.

Испит траје **150** минута без паузе.

Задаци се налазе у две испитне књижице. Редослед решавања бирајте сами.

Добро распоредите време како бисте могли решити све задатке.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Можете писати по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

На 2. страници ове испитне књижице приказан је начин означавања одговора и начини исправљања грешака. Приликом исправљања грешака потребно је ставити параф (искључиво скраћени потпис, а не пуно име и презиме).

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Када решите задатке, проверите одговоре.

Проверите да ли сте налепили идентификационе налепнице на све испитне материјале.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 14 страница, од тога 2 празне.

I Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора је само **један** тачан.
Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.
Тачан одговор доноси један бод.

1. Како се назива појам који означава ситуацију моралне неодлучности која настаје због супротстављених моралних норми и вредности?

A. морални суд
B. морални развој
C. морална двојба
D. морална одговорност

(1 бод)

2. Како се назива људска способност субјективног просуђивања моралне исправности или неисправности деловања?

A. етика
B. обичај
C. закон
D. савест

(1 бод)

3. Како се назива теоријско промишљање о темељним моралним и етичким питањима које се темељи на рационалној аргументацији?

A. обичајност
B. ћудоредност
C. етичка рефлексија
D. морална интуиција

(1 бод)

4. Пажљиво прочитајте исказ.

У неким земљама света сматра се морално прихватљивим забранити женама вожњу аутомобила или излазак у јавност без пратње мушког члана породице, док се у већини земаља таква пракса сматра неприхватљивом.

Како се назива етичко стајалиште описано у наведеном тексту?

- A. етноцентризам
- B. етички егоизам
- C. антропоцентризам
- D. културни релативизам

(1 бод)

5. Како се назива филозофско стајалиште према којем не постоји слобода воље, а тиме ни одговорност за морално деловање?

- A. релативизам
- B. скептицизам
- C. интуиционизам
- D. детерминизам

(1 бод)

6. Пажљиво прочитајте текст.

Оправдано је да сви људи делују искључиво у свом сопственом интересу.

Како се назива етичко стајалиште које је заступљено у наведеном исказу?

- A. нихилизам
- B. алтруизам
- C. етички егоизам
- D. етички интелектуализам

(1 бод)

7. Пажљиво прочитајте реченицу.

Особи А у разговору за посао речено је како неће моћи бити запослена због тога што у будућности планира постати мајка и што ће отићи на породилњи допуст.

О којој врсти дискриминације се ради у наведеном примеру?

- A. о изравној дискриминацији
- B. о обрнутој дискриминацији
- C. о позитивној дискриминацији
- D. о оправданој дискриминацији

(1 бод)

8. Која од наведених карактеристика **није својствена** демократском поретку?

- A. троеоба власти
- B. владавина закона
- C. легитимност избора
- D. самовоља властодржаца

(1 бод)

9. Како се назива етичко стајалиште према којем се осуђује насиље и заговара мирно решавање сукоба?

- A. пацифизам
- B. аморализам
- C. патоцентризам
- D. козмополитизам

(1 бод)

10. Пажљиво прочитајте текст.

Особа је купила производ којем не одговара приложена декларација о садржају и опису те жели да га врати захтевајући од трговца враћање новца. Трговац не уважава рекламацију и одбија захтев купца.

Како се назива врста права која је прекршена у наведеном тексту?

- A.** радно право
- B.** ауторско право
- C.** казнено право
- D.** потрошачко право

(1 бод)

11. Како се назива етичко стајалиште према којем су људска бића вреднија од било које друге врсте бића?

- A.** холизам
- B.** расизам
- C.** специзам
- D.** биоцентризам

(1 бод)

12. Како се назива врста етике према којој је поштивање етичких дужности темељ процене исправности моралног деловања?

- A.** аретаичка етика
- B.** деонтолошка етика
- C.** утилитаристичка етика
- D.** конзеквенцијалистичка етика

(1 бод)

13. Пажљиво прочитајте реченицу.

Након поспремања својег стана особа одлучи неке од својих књига које јој тренутачно нису потребне преместити из радне собе у спремниште.

Какав је поступак особе у наведеној реченици?

- A. аморалан
- B. морално лош
- C. морално исправан
- D. морално релевантан

(1 бод)

14. Како се назива етичко стајалиште према којем **није могуће** донети коначне моралне судове о исправности деловања јер постоје подједнако ваљани разлози за и против?

- A. етички егизам
- B. етички релативизам
- C. етички скептицизам
- D. етички универзализам

(1 бод)

15. Како се назива врлина која омогућује појединцу способност разликовања добра и зла, те доношење исправних моралних одлука у решавању моралних двојби?

- A. лукавост
- B. устрајност
- C. разборитост
- D. послушност

(1 бод)

16. Који је филозоф сматрао да је темељ моралности у специфичном моралном осећају?

- A. Аристотел
- B. Дејвид Хјум
- C. Имануел Кант
- D. Платон

(1 бод)

17. Како се назива етичко стајалиште према којем су телесни и духовни ужици највише добро?

- A. хедонизам
- B. интелектуализам
- C. еудајмонизам
- D. перфекционизам

(1 бод)

II Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју, с неколико речи или једноставном реченицом). Одговоре упишите **само** на предвиђено место у овој испитној књижици. Сваки тачан одговор доноси један бод.

18. Како се назива морално начело или правило садржано у великим светским религијама према којем није дозвољено другима чинити оно што не желиш да теби буде учињено?

(1 бод)

19. Која је, уз веру и наду, трећа наднаравна врлина у хришћанском моралном науку?

(1 бод)

20. Како се назива морална вреднота према којој у расподели добара свако треба да добије оно што заслужује?

(1 бод)

21. Пажљиво прочитајте текст.

Иван је властодржац задужен за одлучивање о пројектима јавне набавке. Расписао је тендер за обнову градских паркова. На конкурс се, између осталих, јавила и компанија у којој је Иван сувласник.

Како се у етици назива морални проблем описан у наведеном тексту?

(1 бод)

- 22.** Како се назива научна дисциплина која се бави побољшањем наследних особина људске врсте и отклањањем могућих генетских недостатака?

(1 бод)

- 23.** Како се у етици назива сукоб вредности и ситуација моралне неодлучности коју треба разрешити тако да се једној од вредности која подједнако обавезује даје предност на штету друге?

(1 бод)

III Задаци продуженог одговора

У следећим задацима одговорите с неколико реченица, јасно и сажето, усмеравајући се на оно што је битно за задатак.
Одговоре упишите **само** на предвиђено место у овој испитној књижици.
Тачан одговор доноси један бод.

24. Објасните шта се сматра морално упитним у поступцима клонирања човека.

(1 бод)

25. Објасните разлику између појмова легалности и легитимности.

(1 бод)

Празна страница

Празна страница